

Države se ratu protiv koronavirusa za koji se terapija i cjepivo tek traže koriste raznim mjerama, a nekima od njih u hrvatskom susjedstvu čini se da su sva sredstva dopuštena pa iz arsenala izvlače metode koje mirišu na diktaturu i prošla vremena.

Većina zemalja u svijetu donijela je neki oblik zabrane kretanja stanovništvu i kampanjama "ostani doma" ili "budi odgovoran" potiče ljude da ne šire virus, no neke zemlje uvode izvanredno stanje, policijski sat ili donose zakon kojim ozbiljno narušavaju demokratska postignuća na što je u utorak upozorila Europska komisija.

"Živimo u izvanrednim vremenima i vlade u načelu moraju imati potrebne alate za brzo i učinkovito djelovanje kako bi zaštitile zdravlje naših građana", rekla je u utorak predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen i upozorila, ne imenujući nijednu državu, da je pritom "najvažnije da izvanredne mjere nisu na štetu temeljnih načela i vrijednosti zapisanih u Ugovorima EU-a".

Od vladanja dekretima do policijskog sata

Najoštrije kritike zaradila je mađarska vlada donošenjem tzv. koronazakona koji premijeru Viktoru Orbanu daje odriježene ruke da u doba epidemije vlada dekretima zaobilazeći parlament.

Najveća zamjerka zakonu jest ta što ne sadrži vremensko ograničenje, zbog čega ga kritizira Vijeće Europe te institucije Europske unije koje već nekoliko godina prozivaju premijera Orbana zbog demokratskog deficita, zauzdavanja medijskih sloboda i gušenja neovisnosti sudstva.

Mađarska oporba i udruge za ljudska prava nazvale su koronavirusni zakon uvodom u diktaturu.

Mađarska je zatvorila svoje granice za ulazak stranaca i uvela mjere ograničenja kretanja. Zemlja od 9,7 milijuna ljudi u utorak je imala 492 zaraženih, od kojih 16 žrtava.

U Srbiji koja je do utorka poslije podne imala 900 oboljelih i 23 umrle osobe od kojih sedam u proteklih 24 sata, policijski sat već je na snazi, ali sada se zaoštrava pa će zabrana kretanja biti na snazi od 17 sati popodne do 5 sati ujutro, pa čak i od 15 sati vikendom. Zgranuti vlasnici pasa pokrenuli su potpisivanje peticije jer je nehumano prisiljavati kućne ljubimce da trpe više od 12 do 16 sati bez izlaska van.

Nezadovoljan razvojem ofenzive protiv koronavirusa, srbijanski predsjednik Aleksandar Vučić pohvalio se i zaprijetio.

"Imamo najstrože mjere u Europi", rekao je i najavio da se neće ustezati uvesti i dvadesetčetverosatni policijski sat na 14 dana ako ne budu bolji rezultati.

"Ako se ne budemo držali mjera, očekujte narednih dana tu odluku", rekao je Vučić.

Beogradski centar za ljudska prava podnio je u utorak Ustavnom sudu inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Uredbe o mjerama za vrijeme izvanrednog stanja, kao i Naredbe o ograničenju i zabrani kretanja.

Crna Gora, malena država koja je dugo odolijevala virusu, u utorak je imala dvije umrle osobe, 109 oboljelih i 6.262 građana pod nadzorom, a posljednjeg dana ožujka najavila je oštrije mjere protiv virusa i stanovništva koje bi bilo neposlušno.

Od utorka je na snazi zabrana kretanja i trajat će dva tjedna, a izuzeti su zaposleni u javnim službama i oni koji pružaju usluge od javnog interesa. Građani se ne smiju okupljati u stanovima i kućama, osim ako pripadaju zajedničkom domaćinstvu.

Crnogorska policija oštrim je priopćenjem upozorila "da nijedan građanin Crne Gore ne treba gajiti iluzije da će u ovoj borbi biti presedana i izuzetaka".

A da se ne šale govori policijska objava na Twitteru da su tri osobe koje su tijekom vikenda prekršile mjeru zabrane prijevoza više od dvije osobe u automobilu, upućene u istražni zatvor do 30 dana.

I virus Bosnu dijeli

Broj osoba zaraženih koronavirusom u Bosni i Hercegovini povećan je na 418. Do utorka poslije podne umrlo je 12 zaraženih i redom su to bile osobe starije životne dobe, uz to kronični bolesnici kod kojih je koronavirus pogoršao ionako loše stanje što je dovelo do smrtnog ishoda.

Žarište epidemije je u Banjoj Luci, glavnom gradu Republike Srpske gdje je identificirano više od 150 zaraženih osoba.

Banjolučke vlasti odlučile su zadržati na snazi stroge mjere ograničenja kretanja i socijalnih kontakata najmanje do 13. travnja. Ponešto su ublažile ograničenja za umirovljenike odnosno osobe starije od 65 godina koji do sada uopće nisu smjeli iz kuća, a po novoj mjeri moći će dvaput na tjedan izaći ali samo za najosnovnije poslove.

U Federaciji BiH starijima od 65 godina i mlađima od 18 i dalje je strogo zabranjeno napuštati domove, unatoč sve brojnim upozorenjima da je ta mjera neustavna, ali i neodrživa, jer vlasti nisu osigurale način da se starijima osigura dostava hrane, lijekova ili način za podizanje mirovine.

Bosanskohercegovačka vlada, nejedinstvena i sklona svađama, dobila je u virusu novi kamen spoticanja.

Zbog odluke županijskih vlasti u Sarajevu o zabrani okupljanja više od 20 osoba otkazana je sjednica parlamenta Federacije, a oporba se digla na noge.

"Dok rudari i radnice na blagajnama rade, parlamentarci ne žele raditi u Skenderiji s razmakom 10 metara. Ali neće moći, uzalud se ugledate na Vučića i druge s istoka", kazao je zastupnik oporbenog SDP BiH Irfan Čengić

Klub zastupnika HDZ-a BiH čak je optužio neke skupine koje nije imenovao da bi najradije "suspendirali ustav na 30 dana ili dulje".

Virus srušio kosovsku vladu

Izvanredno stanje, preciznije prijevori o tome treba li ga proglasiti ili ne, srušili su vladu najmlađe države u Europi kada je parlament prošli tjedan izglasao nepovjerenje kabinetu kosovskog premijera Albina Kurtija.

Time je zemlji koja treba sve snage upregnuti u rat protiv epidemije natovario još jedan teret, političku krizu. Vlada je pala manje od dva mjeseca od dolaska na vlast i nejasno je kako će zemlja funkcionirati jer se izbori ne mogu održati dok traje epidemija koronavirusa.

Albinu Kurtiju, vođi nacionalističke stranke Vetevendosje, koji je preuzeo dužnost prije samo sedam tjedana i čelniku stranke lijevog centra Demokratske lige Kosova Isi Mustafi trebalo je četiri mjeseca nakon listopadskih izbora da sklope koaliciju. Odnosi su im od početka bili loši, a pojavom koronavirusa samo su se pogoršali.

Rascjep je nastao kada je Kurti odbio prijedlog predsjednika Hashima Thacija da se proglasi izvanredno stanje zbog epidemije.

Kurti je u utorak odbio i Thacijev poziv na konzultacije za formiranje nove vlade. Istoga dana Ustavni sud Kosova je vladinu odluku o ograničenju kretanja u određenim vremenskim razdobljima kao preventivnu mjeru protiv širenja koronavirusa proglasio neustavnom te odredio da mora biti ukinuta do 13. travnja. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je predsjednik Thaci.

Slovenija obavezno s maskama

Slovenija, najzapadnija od nekadašnjih jugoslavenskih država, u utorak je imala 802 zaražene osobe i ukupno 15 umrlih od kojih su dvije preminule u utorak ujutro.

Glasnogovornik slovenske vlade odbacio je neke kritike na račun vladine odluke o obveznoj uporabi zaštitnih maski za lice u zatvorenim prostorijama, kao što su trgovine, ljekarne itd. jer one usporavaju prijenos virusa, pa makar se radi o maskama kućne izrade, šalu ili marami kojom se zaštite usta i nos.

U utorak je Svjetska zdravstvena organizacija objavila da ljudima ne preporučuje nošenje maski za lice, osim ako nisu zaraženi koronavirusom ili ako njeguju bolesnu osobu jer nema konkretnih dokaza da je masovno nošenje maski potencijalno korisno, ali zato nepravilno korištenje maske može donijeti više štete nego koristi u borbi protiv širenja koronavirusa.

Kako bi usporila širenje epidemije, Slovenija je stanovništvu zabranila napuštanje matične općine stanovništvu te naredila dva puta na dan dezinfekciju kvaka, dugmadi u liftovima u stambenim zgradama. Struka je podvojeno reagirala na takve mjere pa neki smatraju da nemaju puno smisla, a drugi drže da su potrebne.

Pomoć zapadnom Balkanu

Vlada Sjeverne Makedonije odlučila je da premijer i cijeli kabinet u travnju prime minimalnu plaću od 234 eura u paketu pomoći od 17 ekonomskih mjera za borbu protiv epidemije

Regija protiv virusa: Poludiktature, izvanredna stanja i policijski sati

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Srijeda, 01 Travanj 2020 10:15

Objavljeno: Srijeda, 01 Travanj 2020 10:15

koronavirusa.

U toj zemlji koja je u ponedjeljak konačno postala članica NATO-a nakon bolnih ustupaka, od bolesti Covid-19 umrlo je do utorka poslije podne ukupno devet osoba, a 329 osoba je oboljelo.

Europska komisija u ponedjeljak je odlučila dodijeliti zemljama zapadnog Balkana 38 milijuna eura pomoći za zaštitnu opremu i medicinske uređaje kako bi im olakšala suočavanje s pandemijom koronavirusa.

Po četiri milijuna eura namijenjeno je za Albaniju i Sjevernu Makedoniju, za Bosnu i Hercegovinu sedam milijuna, za Crnu Goru tri, za Kosovo pet, a za Srbiju 15 milijuna eura.

(Hina)

